

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

«19» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ»**

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність – А1 «Освітні науки»

Освітня програма: «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки Васюк О. В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Методика навчання». Навчальна дисципліна є обов'язковою. Курс присвячений питанням методологічних основ сучасної дидактики та проблемі структури й особливостей освітнього процесу у вищій школі, методики навчання у вищій школі, змісту освіти, системі «студент – освітнє середовище» як основі педагогічного процесу, результатом якого має бути ефективна взаємодія в системі «студент – зміст навчання»). Педагогічна взаємодія в системі «студент – освітнє середовище» актуалізується в процес «учіння – викладання». Приділється увага ролі викладача, як учасника педагогічної взаємодії, у процесі навчання студентів, питання методики підготовки та проведення різних занять з використання інтерактивних методів, форм і технологій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	AI Освітні науки	
Освітня програма	Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	47 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Методика навчання» полягає у наданні майбутнім викладачам вищої школи знань щодо методичних аспектів викладання фахових дисциплін з урахуванням сучасних досягнень методичної науки, перспективного досвіду роботи викладачів університетів, а також підготувати майбутніх фахівців до організації та проведення занять на високому науково-методичному рівні.

Основні завдання вивчення дисципліни «Методика навчання» полягають у:

- формуванні системи дидактико-методичних понять (принципи, методи, засоби та форми навчання ЗВО);
- надання знань щодо освітніх технологій та використання нестандартних форм і методів навчання;
- практично опанувати різними формами та методами освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

загальні компетентності:

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

фахові (спеціальні) компетентності:

СК1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК15. Вміння використовувати інноваційні технології навчання; знаходити оптимальні засоби реалізації принципу творчої співпраці між всіма суб'єктами освітнього процесу; застосовувати засоби навчання, що передбачають активне залучення ІКТ.

СК17. Вміння здійснювати управління ІТ- інфраструктурою освітнього закладу; підтримувати й стимулювати застосування телекомунікаційних методів навчання; створювати сприятливі умови для освітньої діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПРН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

ПРН15. Проводити підготовку, розроблення та реалізацію проектів прикладних досліджень педагогічної спрямованості щодо проектування інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти.

ПРН16. Взаємодіяти з фахівцями інших галузей у процесі розробки і реалізації прикладних та наукових проектів у сфері освіти, розуміти особливості аграрної політики для підготовки компетентних фахівців із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН17. Вміти розв'язувати складні задачі та вирішувати проблеми управління ІТ-інфраструктурою освітнього закладу, що потребує оновлення та інтеграції знань.

ПРН19. Реалізувати освітньо-професійні та освітньо-наукові програми підготовки фахівців із вищою освітою в аспекті застосування інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні дисциплін.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. <i>Основи організації процесу навчання у вищій школі</i>														
Тема 1. Поняття дидактики та методики навчання	1	12	1	2			9							
Тема 2. Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання	2	16	2	4			10							
Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	4	16	2	4			10							
Тема 4. Зміст освіти в сучасній вищій школі	6	16	2	4			10							
Разом за модулем 1	60		7	14			39							
Модуль 2. <i>Методичні основи навчання у вищій школі</i>														
Тема 1. Методи та форми та	8	15	2	4			9							

навчання													
Тема 2. Засоби навчання	10	15	2	4			9						
Тема 3. Технології навчання	12	15	2	4			9						
Тема 4. Методика проведення різних видів занять із використанням інтерактивних технологій та методів навчання	14	15	2	4			9						
Разом за модулем 2	60		8	16			36						
Усього годин	120		15	30			75						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття дидактики та методики навчання.	1
2	Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання.	2
3	Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу.	2
4	Зміст освіти в сучасній вищій школі.	2
5	Методи та форми та навчання.	2
6	Засоби навчання.	2
7	Технології навчання.	2
8	Методика проведення різних видів занять із використанням інтерактивних технологій та методів навчання.	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття дидактики. Методика навчання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО.	2
2	Процес навчання. Закономірності та принципи навчання.	4
3	Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі.	4
4	Зміст освіти в сучасній вищій школі.	4
5	Форми і методи навчання у вищій школі.	4
6	Засоби навчання. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.	4
7	Інноваційні технології навчання.	4
8	Методика використання інтерактивних технологій та методів навчання.	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Поняття дидактики та методики навчання у вищій школі. Методична робота у ЗВО.	9
2	Процес навчання, закономірності, принципи навчання.	10
3	Основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі.	10
4	Нормативно-правові документи щодо змісту освіти.	10
5	Методичні аспекти форм і методів навчання у вищій школі.	9
6	Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.	9
7	Методичні аспекти інноваційних технологій навчання.	9
8	Активні та інтерактивні методи (технології) навчання.	9

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- методи проблемного навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- робота в парах, у групах;
- мозковий штурм;
- метод гейміфікованого навчання;
- лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда;
- ілюстрування, демонстрування;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі		
Практична робота 1. Поняття дидактики. Методика навчання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО.	ПРН5, ПРН7. Знати сутність понять «дидактика» (предмет та об'єкт дослідження); принципи і правила дидактики, категорії дидактики; завдання, які вирішує дидактика. Розуміти поняття «методика викладання у вищій школі», її	15

	предмет, об'єкт, завдання.	
Самостійна робота 1. Поняття дидактики та методики навчання у вищій школі. Методична робота у ЗВО.	ПРН5, ПРН7. Пояснювати сутність дидактики та основних її категорій, компонентів. Знати аспекти методичної роботи викладача ЗВО, завдання, функції, форми. Вміти аналізувати та розробляти робочі навчальні програми ОК.	2
Практична робота 2. Процес навчання. Закономірності та принципи навчання.	ПРН5, ПРН7. Вміти оперувати поняттями у межах дидактики, основних її категорій, компонентів та функцій навчання; психофізіологічних закономірностей процесів формування знань, умінь та навичок; етапів навчання; аналізувати та характеризувати освітній процес у межах поетапного формування знань, умінь та навичок; оперувати поняттями у межах правил, закономірностей та принципів навчання.	15
Самостійна робота 2. Процес навчання, закономірності, принципи навчання.	ПРН5, ПРН7. Вміти аналізувати та характеризувати принципи навчання, формулювати правила навчання.	3
Практична робота 3. Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11. Знати сутність поняття «формування» та «розвиток»; сучасні завдання та зміст всебічного розвитку студентів; особливості юнацького віку, сутність понять «індивідуальність», соціалізація особистості у студентському віці; специфіка професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО, функціональні компоненти педагогічної діяльності, завдання, права та обов'язки викладача ЗВО, роль і значення культури освітян у становлення демократичної держави, шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача ЗВО.	15
Самостійна робота 3. Основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11. Пояснювати специфіку професійної педагогічної діяльності викладача ЗВО, функціональні компоненти педагогічної діяльності, завдання, права та обов'язки викладача ЗВО, роль і значення культури освітян у становлення демократичної держави, шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача ЗВО.	3

Практична робота 4. Зміст освіти в сучасній вищій школі.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11Знати сутність змісту освіти та змісту навчання, мети і пріоритети розвитку освіти; рівні формування змісту освіти, теорії формування змісту освіти.	15
Самостійна робота 4. Нормативно-правові документи щодо змісту освіти.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН19 Уміти оперувати поняттями з сутності змісту освіти та змісту навчання; аналізувати та характеризувати нормативно-правові документи, в яких відображено зміст освіти.	2
Модульна контрольна робота 1	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН19	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Методичні основи навчання у вищій школі		
Практична робота 1. Форми і методи навчання у вищій школі.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН15, ПРН19 Знати сутність методів та прийомів навчання, класифікацій методів навчання; оптимального вибору методів та форм навчання. Уміти оперувати поняттями у межах методів та прийомів навчання; аналізувати та характеризувати освітній процес у межах застосування методів навчання; пояснювати закономірності оволодіння компетентностями в роботі понятійно-логічної та образної сфер мислення; аналізувати взаємозв'язки та суперечливість закономірностей в роботі понятійно-логічної, образної та емоційної сфер у процесі оволодіння знаннями.	15
Самостійна робота 1. Методичні аспекти форм і методів навчання у вищій школі.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН15, ПРН19 Знати та володіти компетентностями підготовки і проведення основних форм навчання у вищій школі. Знати класифікації методів навчання у вищій школі та вміти використовувати різні методи навчання у педагогічній діяльності.	2
Практична робота 2. Засоби навчання. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН15, ПРН19 Знати закономірності розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів та шляхи її активізації; сутність контролю і оцінювання успішності у навчанні, види, форми і методи контролю, критерії та показники оцінювання.	15
Самостійна робота 2. Засоби активізації навчально-пізнавальної	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН15, ПРН19 Знати та уміти аналізувати та	3

діяльності студентів.	використовувати методи активізацій навчально-пізнавальної діяльності студентів; характеризувати процес контролю і оцінювання успішності у навчанні.	
Практична робота 3. Інноваційні технології навчання.	ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19 Знати сутність і поняття освітніх технологій, педагогічні технології, технології навчання, інновація, педагогічна інновація, інноваційні методи та технології навчання. Вміти пояснити різницю між методикою і технологією навчання. Знати методику застосування інноваційних технологій навчання.	15
Самостійна робота 3. Методичні аспекти інноваційних технологій навчання.	ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19 Знати теорію інноваційних технологій навчання та вміти їх організовувати і застосовувати у педагогічній діяльності.	3
Практична робота 4. Методика використання інтерактивних технологій та методів навчання.	ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19 Знати методику проведення вебінару, квесту, «круглого столу», дискусії, диспуту, тематичної конференції, тренінгу, ділової, дидактичної гри тощо. Вміти практично застосовувати вказані форми навчання у педагогічній діяльності.	15
Самостійна робота 4. Активні та інтерактивні методи (технології) навчання.	ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19 Знати сутність та види активних та інтерактивних методів (технологій) навчання. Вміти практично застосовувати інтерактивні методи (технології) навчання у педагогічній діяльності.	2
Модульна контрольна робота 2	ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН11, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН19	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

0-59	незадовільно
------	--------------

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
2. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.
3. Стинська В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с.

Допоміжні

1. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
2. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
3. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підруч. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
5. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
6. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content> (дата звернення 10.06.2025 р.).

7. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.